

LOOV-JA UURIMISTÖÖDE KORRALDUS

III kooliastme läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö korraldamise põhimõtted

1. Loovtöö korraldamise põhimõtted.

- 1) Väike-Maarja Gümnaasium korraldab põhikooli 8. klassi õpilastele läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö, mille võib teha nii individuaalselt kui ka kollektiivselt.
- 2) Loovtöö on juhendatud protsess, mille käigus õpilane rakendab iseseisva töö oskusi ja omandatud teadmisi, arendab loovust ja kinnistab ning täiendab koolis omandatud.
- 3) Loovtöö eesmärk on pakkuda õpilasele võimetekohast ning huvidest lähtuvat eneseteostuse võimalust.
- 4) Aineõpetajad ja klassijuhatajad tutvustavad oma ainetunnis loovtöö põhimõtteid ja julgustavad õpilasi teema valikul.
- 5) Õpilased valivad septembrikuu jooksul loovtöö teema erinevate õppeainete ja valikainete ning loovtöö liikide vahel. Õpilased leiavad endale loovtöö juhendaja.
- 6) Loovtöö esitamise liigi otsustavad õpilased koos juhendajaga siis, kui on selge, millised õppeaineid on loovtöö koostamise aluseks ja milliseid vahendeid valitud loovtööks kasutatakse.
- 7) Õpilane teatab täpsema teemavaliku hiljemalt 1. oktoobriks.
- 8) Direktor kinnitab loovtööde juhendajad, kes on VMG õpetajad.
- 9) Loovtöö teema valikul ja juhendaja leidmisel aitab õpilasi klassijuhataja.
- 10) Jaanuarikuus toimub loovtööde seminar.
- 11) Loovtöö koostamise toetamiseks on kooli õppekavas valikained (24 tundi) „Loovtöö alused“ ja „Arvutiõpetus“.

2. Loovtöö liigid

2.1. Õpilasuurimus

Uurimistöö lõpptulemus on kirjalik tekst, milles õpilane keskendub püstitatud uurimisprobleemile. Töö kirjutamine annab õpilastele esimese iseseisva uurimistöö kogemuse ning võimaluse tegeleda huvipakkuvate teemade ja probleemidega kas individuaalselt või koostöös kaasõpilastega. Uurimuse eesmärgiks on saada täpsemat teavet uuritava teema kohta ning leida vastuseid püstitatud küsimustele.

Uurimus peaks olema valdavalt analüüsiva iseloomuga, olulisel kohal on töö autori järeldused, tõlgendused ja üldistused.

2.2. Uurimistöö etapid

Õpilane:

- 1) valib valdkonna või õppeaine ning esialgse teema;
- 2) koostab koos juhendajaga töö koostamise ajakava;
- 3) tutvub juhendaja poolt soovitatud kirjandusega;
- 4) sõnastab juhendaja abiga probleemi;
- 5) kogub andmeid;
- 6) kirjutab vastavalt nõuetele uurimistöö/teksti;
- 7) esitleb oma tööd hindamiskomisjonile ja kaasõpilastele.

2.3. Projekt

Projekt on kindla eesmärgi ja ulatusega terviklik töö (ülesanne) vm ettevõtmine. Projekt pakub võimaluse valitud teemadel viia ellu oma ideid üksi või koos kaaslastega. Projekt annab korraldamiskogemust, juhtimis- ja meeskonnatöökogemust, algteadmisi eelarve koostamisest ja veel palju teisi elus toimetulekuks tarvilikke kogemusi. Projekti võib kaasata ka erinevaid loovtöö liike, nt muusikateos, kunstitöö, esinemised, näituste korraldamine, leiutamine jm. Juhul, kui loovtöös kasutatakse fragmente teiste autorite loomingust, tuleb autoriõiguse seadusest lähtudes viidata kasutatud teose autorile. Loovtöö muusikateosena võib olla õpilase omalooming aga ka muusikateose esitamine. Kunstitöö teostamise tehnikaks võib olla maal, joonistus, graafika, skulptuur, keraamika, videofilm, animatsioon, performance jne.

Projekti võib teha ka ürituste raames mis tahes ajal ja ka väljaspool kooli (nt ainenädalad, kontserdid, näitused jm).

Projektitöö vormistatakse kirjalikult.

2.4. Projektitöö etapid

Õpilane:

- 1) valib loovtöö temaatika ja juhendaja;
- 2) püstitab töö eesmärgi ja teeb ajakava;
- 3) teostab kavandatud töö;
- 4) teeb kirjaliku aruande;
- 5) esitleb oma tööd hindamiskomisjonile ja kaasõpilastele.

3. Loovtöö juhendamine:

Loovtöö juhendamine võib toimuda individuaalselt või ka rühmas. Juhendaja kohtub juhendatava(te)ga vastavalt vajadusele, aga mitte vähem kui kaheksa korda.

Juhendaja

- 1) aitab õpilast teema valikul ja tegevusplaani koostamisel;
- 2) soovib vajadusel kirjandust ja annab suuniseid info leidmisel;
- 3) jälgib töö vastavust sisulistele ja vormistamise nõuetele ning jälgib ajakava täitmist;
- 4) nõustab õpilast esitluse edukaks läbiviimiseks;
- 5) täpsustab rühmatöös liikmete tööpanuse;
- 6) vormistab koos õpilasega aruande (vt lisa 2);
- 7) nõustab õpilast loovtöö esitlemise vormi valikul.

Loovtöö koostamise minimaalne ajaline maht õpilase jaoks on 15 tundi, mis sisaldab nii juhendamisele kulunud tunde kui ka iseseisvat tööd.

Näide õpilase loovtöö koostamise ajalisest mahust:

Õpilane	Tunde
Planeerimine	2
juhendajaga koos	8
Tegevus	6
Viimistlus	2
Ettekanne	1
kokku tunde	19

Juhendaja suunab silmapaistvate loovtööde autoreid osalema olümpiaadidel, konverentsidel, konkurssidel jne.

4. Loovtöö kirjaliku osa vormistamine

Töö peab olema vormistatud ühtse tervikuna, kasutatakse läbivalt ühesuguseid vormistamise põhimõtteid.

Uurimus esitatakse formaadis A4, pehmes köites, ühes eksemplaris. Tekst trükitakse arvutil lehe ühele küljele reavahega 1,5, trükikirjaga, Times New Roman, tähesuurusega 12 punkti. Lehe servadest jäetakse alt ja ülalt 2,5 cm, paremalt 2,5 cm ja vasakult 2,5 cm. Tekstilõigud eraldatakse tühja reavahega.

Kõikide peatükkide, sissejuhatus, kokkuvõtte, allikate loetelu ja lisade pealkirjad kirjutatakse läbivalt suurte tähtedega. Alajaotuste, alapunktide pealkirjades on suur ainult algustäht. Pealkiri paigutatakse lehe vasakusse serva. Tekst joondatakse mõlema serva järgi.

Kõiki peatükke ja töö iseseisvaid osasid alustatakse uuel lehelt.

Peatüki pealkirja, sellele eelneva ja järgneva teksti vahele jäetakse kaks tühja rida. Alapealkirja ja eelneva ning järgneva teksti vahele jäetakse üks tühi rida.

Tabelid pealkirjastatakse, nummerdatakse töös läbivalt. Tabeli number paikneb tabeli kohal.

Joonised pealkirjastatakse, nummerdatakse töös läbivalt. Joonise number paikneb joonise all.

Kõik leheküljed nummerdatakse, kuid tiitellehele leheküljenumbrit ei kirjutata. Leheküljenumbrid paigutatakse lehekülje alla keskele. Lisad nummerdatakse ja pealkirjastatakse eraldi.

Töö peab olema keeleliselt korrektne, teaduslikus stiilis.

Järgida tuleb eetikanõudeid:

- viitamine algallikale;
- uuringus osalemise vabatahtlikkus;
- uuritavate isikute anonüümsus;
- personaalsete andmete, fotode, videosalvestuste, joonistuste jm materjali avaldamine vaid vastava isiku nõusolekul.

5. Loovtöö esitlemine

- 1) loovtöö esitlemisele pääseb õpilane, kui ta on jooksva õppeaasta 30. aprilliks esitanud juhendajale ja hindamiskomisjonile oma uurimistöö või projektitöö kirjaliku osa.
- 2) õpilane esitleb oma loovtööd hindamiskomisjonile ja kaasõpilastele maikuus direktori poolt kinnitatud kuupäeval;
- 3) mitme autori puhul osalevad loovtöö esitlusel kõik rühma liikmed;
- 4) loovtöö esitlemiseks teeb õpilane kuni 10- minutilise suulise ettekande;

- 5) esitlust on soovitatav näitlikustada kas stendiettekande, multimeedia, audiovisuaalsete jm vahenditega.

Loovtöö esitlemisel õpilane:

- 1) selgitab töö eesmärgi ja põhjendab teema valikut;
- 2) tutvustab kasutatud meetodit/meetodeid;
- 3) esitab töö kokkuvõtte: milleni jõuti, kas eesmärk täideti.

Näiteid loovtöö esitlemise vormidest

Posterettekanne

Vormilt on poster suureformaadiline teksti ja piltidega plakat, millel olevat teksti, pildimaterjali, jooniseid, skeeme jm kommenteeritakse esitlusel suuliselt. Posterettekande alguses esitatakse eesmärgid, järeldused, tulemused ja lõppsõna.

Poster peab olema visuaalselt atraktiivne. Posterilt edasiantav info peab olema loogiliselt liigendatud, ilma keeruliste graafiliste kujundite ning liigsete detailideta. Pealkirjade ja alapealkirjade kujundamisel peab jälgima, et kiri oleks piisavalt suur ja nähtav, kiirelt loetav ja laused lühidad.

Ettekanne – suuline esitlus

Kuulajate huvi suurendamiseks on võimalik tehnilisi vahendeid kasutades ettekannet illustreerida. Üks ettekande võimalikest näitlikustamise vahenditest on PowerPoint.

PowerPoint esitluse koostamisel tuleb kasutada ühte slaidi ühe põhiidee edasiandmiseks, illustratsioonid ja taust peavad olema vastavuses teemaga ning kirja suurust valides tuleb lähtuda auditoriumi kaugusest ekraanist. Esitlusele tuleb kasuks, kui kasutada slaidide vaheldumise efekte või animatsioone mõõdukalt, efektid ei tohiks varjutada uuritava teema esitlust. Ühele slaidile võiks paigutada vaid ühe illustratsiooni. Slaididelt ei tohi puududa ka viited autorlusele kasutatud materjali puhul.

6. Loovtöö hindamine.

Loovtöö hindamise eesmärgiks on:

- 1) kirjeldada loovtööle seatud eesmärkide täideviimist ning anda seeläbi tagasisidet loovtöö kui terviku kohta;
- 2) kujundada kriitilist suhtumist oma töösse, julgustada õpilast järgmisteks loovtöödeks ning toetada seeläbi isiksuse arengut.

Loovtööle ja selle esitlemisele annab koondhinnangu hindamiskomisjon, kuhu kuulub ka õpilase juhendaja. Rühmatöö puhul antakse hinnang iga liikme tööle, mis kujuneb tööprotsessi jooksul. Töö lõplik punktisumma ümardatakse täisarvuliseks.

Hinnang antakse:

- 1) **töö sisule:** töö vastavus teemale, seatud eesmärkide saavutamine, meetodite valik ja rakendus; terminite ja keele korrektne kasutamine, töö ülesehitus;
 - a. kunstitöö ning omaloomingulise muusikateose puhul hinnatakse teose ideed, originaalsust ja selle teostumist, samuti uute seoste loomise oskust;
 - b. muusikateose esitamise puhul hinnatakse kunstilist teostust.
- 2) **loovtöö protsessile:** õpilase algatusvõimet ja initsiatiivi loovtöö teema valimisel, ajakava järgimine, kokkulepetest kinnipidamine, ideede rohkust, suhtlemisoskust;
- 3) **loovtöö vormistamisele:** teksti, jooniste, graafikute ja tabelite korrektne vormistamine; viitamine.
- 4) **loovtöö esitlemisele:** esitluse ülesehitus, kõne tempo, esitluse näitlikustamine, kontakt kuulajatega.

Lisa 1

Hindamise alused	Suurepärase	Hea	Vajab arendamist
Häälekasutus: tempo (kiire/aeglane); tugevus (kõva/vaikne); tämb;er; artikulatsioon	Rääkijat on meeldiv kuulata, kasutab pause ja rõhke kõne rütmistamiseks. Hääled kõlavad loomulikult, väljendus on selge.	Kõne on selge, esitus pisut monotoonne.	Kõne monotoonne, hääled liiga vaikne, tempo liiga kiire või liiga aeglane; pikad mõtlemispausid, kasutab verbaalseid täiendeid.
Ülesehitus, argumentatsioon	Kõne/esitluse ülesehitus on korras, st tekst on liigendatud tervik, ülesehitus on loogiline ja sidus.	Ülesehitus on jälgitav, mõtted on esitatud selgelt.	Kõne ülesehitus on ebaloogiline. Mõtted on kohati seotud. Sõnumit on raske mõista.
Mulje: entusiasm, siirus, originaalsus	Kõnelejal on hea kontakt publikuga, esineja usub oma sõnumisse, paneb end kuulama. Esitus on loov ja teemakäsitus isikupärane.	Kõneleja usub oma sõnumisse, on esinemiseks hästi ette valmistunud, püüab luua sidet publikuga.	Kõneleja on ette valmistunud, kuid ei esine enesekindlalt. Peab pigem monoloogi kui dialoogi. Silmside publikuga on kasin.
Näitliku lisamaterjali kasutamine (lisapunktid)	Kasutab esinemise ilmestamiseks erinevaid vahendeid (tabelid, graafikuid). Näitmaterjalide kvaliteet on hea.	Kasutab näitlikku lisamaterjali	Kasutatud lisamaterjal ei toeta sisu, kvaliteet kõiguv.

Väike-Maarja Gümnaasiumi põhikooli õpilase loovtöö aruanne		
Töö autor/autorid		
Töö pealkiri		
Töö etapid	Tegevused	Tähtajad
Millises järjekorras ja mida tegema hakkad.	Millised tegevusi selleks ette võtta tuleb?	
Töö kokkuvõtlik aruanne		
Anna hinnang oma tööle. Mis läks teisiti kui kavandasid? Mida uut teada said? Mida uut õppisid? Millised olid raskused? Mida oleks võinud teisiti teha? Rühmatöö korral kirjelda tööülesannete jaotust, kogu rühma tegevust ning oma panust ühistöö valmimisel.		
Juhendaja hinnang		
Hinnang tööprotsessile. Tähtaegadest kinnipidamine. Töö tulemus.		